

Елвуд Рид

ВЕЛИКИ ПАС*

Прво што је Конер угледао када је изашао из авиона у Фербанксу био је пуњени поларни медвед у великој стакленој витрини, с вештачким снегом набацаним око његових шапа. Продавац генератора, који је седео поред њега од Чикага, погледао је у медведа, а затим у Конера.

„Налетите ли на једног од ових, све је готово. Помолите се, велики бели ловче.”

Конер је гледао у продавца. Његова ситна стопала била су увучена у мокасине с ресама, а на кравати су му биле мрве од кикирикија и огромни прстенови зноја испод његових руку у облику шунки.

„Сувише смо на југу”, рекао је Конер. „Ово је унутрашњост, има гризлија, али нема поларних медведа. Осим тога, претварате се да сте мртви и они вас оставе на миру.”

Продавац се плескао по трбуху. „Само упамтите да је боље вечерати него бити вечера.” Насмејао се на сопствену шалу пре него што се упутио према кратком ходнику где су људи у радним комбинезонима беж боје и прљавим ципелама нешто петљали око аутоматских врата. Конер је знао да је погрешно што је рекао трговцу да је дошао

* Велики пас је сазвежђе на јужној небеској хемисфери са педесет четири голим оком видљиве звезде од којих је најсјајнија Сиријус. По некој причи тамо одлазе душе угинулих животиња.

на Аљаску да лови северноамеричког лоса, али пошто је слушао тог човека како набраја све предности и недостатке читавог живота који је провео продајући генераторе, да не помиње два развода и ћерку с минђушом на језику, очајнички је желео да промени тему.

Док је чекао на торбе, мислио је на своје пушке и све дозволе које је морао да обезбеди пре него што их је спаковао у Њујорку. Ово путовање држао је у тајности од колега на послу, рекавши им да иде да посети брата у Сијетлу. Њујорчани се трзају када су у питању пушке и још више када се ради о лову, али Конер је волео да убија, прикрадајући се између стабала у полусветлости док му је тело прилагођено тишини шуме.

Проверио је свој итинерар, а затим свој сат, враћајући га за четири сата уназад. Изашао је напоље. Тамо није било ни трага колима агенције „Поноћно сунце” која обезбеђује водиче како му је било обећано да ће га чекати, па је зато корачао по паркингу, осматрајући хоризонт, покушавајући да замисли где се завршавају облаци, а почињу планине. Поглед му се стално враћао на низ кућа јефтиног изгледа као насликаних на платну с друге стране пута. Играчке су лежале разбацане по неодржаваној трави, а био је ту и један хаски бедног изгледа који је кидао нешто на гомили црних пластичних врећа за ђубре. Тај пас га је навео да помисли на вукове. Оно што му је било потребно био је некакав знак да се налази на Аљасци, а не у граду у коме га је његова жена, Ејми, оставила полако, узмичући из њиховог малог, предратног, двособног стана, јер више није могао да се сети како је изгледало њено лице, и та једноставна чињеница почела је да га једе. Упознали су се у Вортону, венчали и преселили у град где су се обоје запослили, она код неког почетника, а Конер у једној великој афирмисаној фирми која је управљала новцем других људи. Није било никаквих афера, и врло мало свађа, али како је компанија његове жене почела да напредује, просто непристојним кораком, почела је да се осећа лагодније у граду док је мршава девојка, плавуша из Висконсина, избледела. Почела је да се облачи у црно и да пуши на пожарном степеништу, да ручава по ресторанима које себи нису могли да приуште и долази касно кући. Када је најзад затражила пробну раставу брака, плакали су и договорили да је направе коректно. Чак су безуспешно водили љубав на каучу док је, на телевизији, Летерман раздрагано мрцварио кувара који је имао четири звездице, бацајући очишћено пиле на камеру. А на вечери коју су организовали за своје пријатеље, уз јунетину с коском и динстану бундеву, они су обзнанили раставу. После почетног шока, досипало се још вина и постављало још питања и док се вече вртело око њега, Конерова пажња отпловила је преко малог скупа пријатеља, њихових лица искривљених у гротескне упитне облике и гласова који су били појачани вином и оговарањем. Тада је схватио да је

све готово; она ће почети нови живот и никада се неће осврнути да погледа уназад.

Шест месеци касније чуо је да се преселила код неког банкара инвеститора и била је виђена на летовању у Св. Барту. Када је био с другим људима, он је носио развод као ожиљак из рата, говорећи о њему само када би га питали, и то сасвим кратко, обично уз пиће у мрачном бару с другим мушкарцима у белим кошуљама и лепим оделима, водећи рачуна да не покаже колико је био повређен. Знао је да ће му, када буде стигао у четрдесете године, лице изгледати очајно и измучено, баш као и лице његовог оца, и да га ниједна жена неће пожелети.

У пролеће, пошто су и последњи папири били потписани, напустио је град сваког викенда, идући колима ка северу, у Адирондакс, са својом опремом за камповање сакривеном на задњем седишту волвоа. Имао је жељу да га нешто шчепа за гушу и да га врати у нормалан живот, и неколико пута је проводио ноћи стопирајући аутомобиле како би се загрејао, слушајући како шума око њега оживљава. Испрва се плашио помрчине. Али страх је убрзо прошао и он је био само обичан човек између дрвећа кога су посматрале животиње, које он није могао да види, док је ходао испружених руку испред себе као слепац, напипавајући пут. Када би свануло, био је сав очајан и толико изморен да су почеле да му се привиђају ствари, људи на путу с пушкама, крупне обличене животиње које су се кретале као течне сенке, тајанствена светлост која је лебдела ван његовог домашаја.

Враћајући се тако кући једног викенда зауставио се на распродаји на некој фарми и купио сачмару и пушку. И тако је почео да иде у лов, сећајући се како је као тинејџер у Мичигену ишао у лов на фазане и дивље кокошке и посматрао како други људи убијају без застоја и без радости. Све му се то вратило у сећање док је уморно ходао кроз дивље грожђе и храстова стабла тражећи животиње с пушком у руци. Све што му је било потребно – јасноћа, живот и смрт – било је садржано у оној секунди пре него што би се његов прст савио око окидача.

Црвени камионет са знаком агенције „Поноћно сунце” исписаним спрејом на вратима зауставио се на паркингу испред аеродромске зграде. Возач је изашао. Био је то момак стар не више од двадесет година, меких црта лица, уских плавих очију и једва приметних бркова.

„Ви сте господин Конер?” упитао је момак.

Конер је потврдно климнуо главом.

„’Поноћно сунце’. Извините што каснимо, то је...”

„Спреман сам”, рекао је Конер, бацајући своју опрему у задњи део камионета.

Возили су се у тишини кроз центар Фербанкса који једва да је успео да на Конера остави утисак да се налази на последњој граници. Залагаонице и отрцани барови саграђени од цементних блокова ни-

зали су се дуж улица. Видео је људе како ходају тротоарима носећи пиштоље у футролама о појасу, прљаве пролазнике с ранчевима и, на жицама далековода високог напона, крупне црне птице које нетремице посматрају.

„Рекс би да претекне лоше време.”

Конер га је погледао.

„Киша, господине. Киша, какву никада нисте видели и ветар.” Отео му се лукав осмех. Момак је наставио. „Имате опрему за то, зар не?”

Конер је несигурно климнуо главом. Није желео да га ико подсећа на то колико су га овај пут и опрема већ коштали или да је превалио сав тај пут само да би одстрелио једног северноамеричког лоса и провео у шуми неколико дана.

Док је камионет тутњао слабо осветљеним улицама, Конер је посматрао свој одраз на прозору и осетио како га испуњавају први налети страха и сумње. Није био у свом елементу, обичан мек градски тип који опробава себе пред велик спринт у старост. Како би разуверио себе, Конер се присетио ловова у којима је био од времена развода. Јесте ловио јелене и фазане у унутрашњости, пратио по трагу зечеве преко поља клека и ишао преко мрких поља иза паса на неком ранчу у Тексасу, ишчекујући да кокошке прхну. Али северноамерички лос биће нешто друго. Биће крупан и налик крави и гледаће нетремице, глупо чекајући на метак.

Пратили су ток реке неколико миља и зауставили се на малој окретници, пуној рупа. „Авион је скроз онамо”, рекао је момак, показујући кроз проређено дрвеће.

Конер је изашао и протегаво леђа, гледајући горе у плаво-црно небо, бременито кишним облацима.

„Не знам да ли вам је Рекс рекао, али на овом путу има још један човек”, рекао је момак пребацујући преко рамена једну од Конерових платнених врећа.

„Како то изводите?”

„Исто као и са једним човеком. Ствари су се мало искомпликовале прошле недеље.”

„Како то да о томе нисам био обавештен?”

„Па, то је једноставно тако некако испало, ето зато.”

Конер је размишљао за тренутак. Већ је био платио половину пута и, колико је могао да се сети, то је требало да буде лов једног ловца с једним водичем. Оних неколико пута колико је разговарао с Рексом, водич ништа није рекао о неком другом ловцу док је давао претерано примамљива обећања да он увек омогућава својим клијентима да улове дозвољени максимум.

Конер је зграбио торбу с опремом и почео да се пробија дуж уске стазе користећи светиљке да га усмеравају и десет минута ка-

сније стајао је на ивици поља где је чекао паркиран хидроавион. Два човека су стајала испод крила авиона и пила кафу и он им је пришао, а онај за кога је мислио да је Рекс кренуо је у страну дајући му знак да пође за њим.

„Дан Конер?” питао је Рекс, осмехујући се. Руковали су се. „Рекс Питерс, драго ми је да сте нам дошли.”

Зашли су у шуму.

„Чујте”, рекао је Рекс. „Имам један предлог.” Конер је слушао док му је Рекс причао како су прошле недеље имали проблеме с авионом. Време није баш ишло на руку. Укратко, то их је довело дотле да касне за планом па је Рекс хтео да зна да ли би било океј да поведе још једног клијента. Долина је препуна северноамериких лосова и довољно пространа тако да неколицина људи може да лови, објаснио је он.

„Оног тамо?” питао је Конер показујући на оног другог човека.

Рекс се нагнуо ка њему, „Немац је и богат.”

„И?”

„И вољан је да плати половину вашег пута ако сте сагласни.”

Конер је погледао пут авиона. Могао је да види Немца из профила и ништа више.

„Понећемо нешто мање опреме”, рекао је Рекс. „Спустићу вас двојицу на језеро, објаснићу вам мало терен. Онда морам да скокнем и обавим нешто, а затим се враћам.”

„Чиме се он бави?” питао је Конер, замишљајући наједном како се нашао остављен на цедилу недељу дана у дивљини с неком немачком верзијом продавца генератора.

„Зове се Ларс и он је нека рок звезда тамо или тако нешто. Мало је посебан. Постоји ту језичка баријера и, јеби га, једино што знам јесте да је он муштерија која плаћа. И то кеш.”

„Немачка рок звезда?” Конеру је ово звучало чудно док је изговарао.

„Има неке везе с музиком. Једном ми је показао некакав албум, али ја не слушам та срања. Ја вам искључиво слушам ’кантри’ и ’вестерн’ музику. Али ако сте забринути, он мало прича. Енглески му је прилично усран и нећете ни приметити да је ту. Ја стално организујем ловове у тандему, али ако не желите да он пође са вама, и то ћу разумети. Дајем вам неколико минута да размислите о томе.”

Конер је размишљао за тренутак, одмеравајући опције, па иако је тек требало да се упозна с Немцем, он је осетио како их он посматра. Јасно је било да су обојица очекивала да ће он прихватити нагодбу.

Рекс се осмехнуо. „И, шта кажете?”

„Океј, упознајте нас”, рекао је Конер. „Не видим да ће то представљати неки проблем, нарочито ако има пуно лосова као што ви кажете.”

„Упола цене је добра нагодба. Нећете зажалити.”

Руковали су се и отишли до авиона где је Немац био заузет проверавањем своје опреме. Био је висок. Конер је нагађао да је био негде тридесетих година. Имао је плаву косу која је, уредно везана у коњски реп, досезала до рамена. Лице му је било пуно неких општрих углова, прекинуто једино уским прорезом за очи које су биле боје цемента и примакнуте носу.

Рекс их је представио једног другом.

„Све је договорено?” питао је Ларс с јаким акцентом.

Рекс је потврдно климнуо главом. Конер није био сигуран да ли је требало да захвали Ларсу или да једноставно нешто каже. Уместо свега тога он се осмехнуо, а Ларс се окренуо и отишао да даље проверава своју опрему.

Момак се појавио и припремио авион за полетање, жуто-бели „каб”, елисни, с пловцима. Конер је бацио поглед на командну таблу и закључио да се авион одржава у добром стању, иако је Рекс поменуо неколико „мањих” проблема.

На крају, Конер и Ларс дали су по један пртљаг с опремом, остављајући их оном момку. Киша је почела да пада када су се увукли у мали авион. Рекс је упалио моторе и авион је с напором кренуо преко поља, повећавајући брзину. Конер се истегао, али није могао да види докле се пружала полетна стаза. Осећао је да је била кнап, јер водич као да је испустио уздах олакшања када се авион коначно одлепио, као да га је неки циновски конопац повукао и ослободио од земље. Пошто су се једном нашли у ваздуху, Немац је извадио свој вокман из вреће и наставио нетремице да гледа кроз прозор.

Летели су ниско и мада је киша постајала све јача, Рекс је био упоран у показивању сеновитих гомила лосова који су пасли по коровом зараслим барама које су биле разбацане дуж главне реке. „Видите”, рекао је. „Пуно лосова. Читав простор је полудео колико их има.”

Два пута је поменуо медведа, али када је Конер осмотрио терен није могао да види ништа сем сребрне вене реке, њених обала обраслих дрвећем.

Летели су један сат, а да Немац није проговорио ни једну реч. Конер је почео да мисли како је одлука да њих двојица зајено путују била права. Све сумње које је имао избрисало је пространство предела у коме су се само снегом прекривене планине назирале у даљини као некаква препрека.

Наједном су надлетели неку долину. Рекс је кружио авионом око малог језера, показујући на оријентире – мочварно тресетиште, предео под боровницама које су посећивали медведи, неколико крупних каменова који су изгледали као да их је неко бацио с неба. Ларс је скинуо слушалице како би чуо.

Слетање је било грубље него што је Конер очекивао. Елисе „каба” су се трзале и ударале о површину језера док се супротни крај језера брзо приближавао и Рекс је нагло окренуо авион улево и тиме смањио брзину на пола.

Док се авион клизећи заустављао, Рекс се окренуо и узбуђено рекао, „Замало”. Немац се самозадовољно смешкао, рукама је имитирао пиштоље, а затим рекао „Време је за лов”.

Рекс је потврдно климнуо главом:

„Одмах, Ларсе, рокенрол.”

То је звучало глупо, помислио је Конер.

Авион је рулао преко језера ка искривљеном доку који је залазио у језеро и иза кога су се виделе две брвнаре на чистини.

Брзо су истоварили авион, јер се киша појачавала, а сунце почело да нестаје иза дрвећа. Пошто је ушао у прву брвнару Рекс је креснуо и запалио керозинску грејалицу и потпалио ватру с дрвима у пећи. Исто то је учинио и у другој брвнари која је изгледала нешто новија и нешто више непропустљива за кишу. Ларс се кретао као да је већ био на језеру, запоседајући новију брвнару с неколико врећа своје опреме.

У Конеровој брвнари Рекс је извадио мапе и још једном их саветовао где могу да нађу лосове и како да избегну било какве грешке с медведима. Показао им је спремиште с храном, светлеће ракете, екстра шибице, па чак и генератор марке Кобута.

„Вратићу се за дан-два, све зависи од времена”, рекао је Рекс. „Ако киша попусти, ја бих покушао око језера да угледам неке лосове. У ово доба године мужјаци су дубоко у шуми, тако да има изгледа да видите пуно женки. Мој вам је савет да пажљиво одаберете своју животињу. Многи одстреле прву животињу коју угледају. Увек ће се наћи нека која је већа онамо, је ли тако, Ларсе?”

Ларс је рекао нешто на немачком и вратио се у своју брвнару. Пошто је отишао, Рекс је некако потиснуо Конера ка пећи на дрва и поново му рекао оним истим завереничким тоном који је имао на полетној писти. „Да ли бисте ви имали ишта против ако би наш немачки пријатељ одстрелио медведа?”

Конер је покушао да на лицу водича прочита одговор.

„Ван сезоне, без дозволе – знате шта хоћу да кажем. Било би то између вас и мене.”

„Ја сам мислио да смо овде дошли због лосова.”

Водич је потврдно климнуо главом. „Па и то, наравно. Али Ларс је трофејни ловац. Он сакупио своје одстреле. Прошле године смо му обезбедили лоса капиталца и знам да би желео медведа.”

„Да одстрели медведа?”

„Ако угледа неког, не могу да гарантујем да неће, то јест уколико то вама не представља неки проблем.”

Рекс је поново изучавао Конерово реаговање. Када је прошао тренутак када је Конер могао да понуди своју замерку, Рекс се осмехнуо и повео га напоље.

„Хтео бих да вам покажем нешто, пошто сте први пут у овом крају.”

Конер је ишао за водичем, гледајући у ону другу брвнару не би ли угледао Ларса. Рој комараца му је кружио око главе док су ходали вијугавом стазом куда је пролазила дивљач.

На једној малој чистини између стабала Рекс се зауставио и дао знак Конеру да приђе.

„Погледајте”, рекао је показујући на огroman отисак шапе у бла-ту. „Медвед гризли.”

Конер је био изненађен колико је много подсећао на отисак чо-вековог стопала.

„Због чега ми ово показујете?”

„Како бисте знали чега ту има. У девет од десет случајева медвед пр-во угледа вас и онда оде у супротном правцу, зато пазите куда идете. Не прилазите им, а ако јурне на вас, лезите и претварајте се да сте мртви.”

Пре него што је ишта успео да каже, Рекс се окренуо и вратио на-траг ка језеру, остављајући Конера да гледа у трагове, док му се киша сливала низ врат. Пратио је отиске дуж стазе све док нису нагло скре-нули у мочварно улегнуће које је мирисало на иструлело лишће и дру-ге мртве ствари. Поред неколико закржљалих бреза пронашао је зар-ђалу замку за ноге постављену на земљу са, као креда белим, косту-ром нечега што је подсећало на пса или вука, како лежи поред тих уочених чељусти. Задрхтао је када се сагао да изблиза погледа кости, покушавајући да замисли како нека животиња тако полако умире. Мисли му је прекинуо звук рада авионског мотора. Брзо се вратио по сопственом трагу натраг до брвнаре, таман на време да види како авион прелази изнад брда и нестаје у облацима.

Конер се запутио у брвнару и почео да распакује своју опрему. Причврстио је дурбин за винчестерку и напунио магацин мецима и по-што је прегледао садржај брвнаре припремио је шољу Ерл Греј чаја и изашао на трем. С друге стране пољане, видео је Немца како је скли-знуо са трема, с пушком у руци и капуљачом навученом на главу. Кроз неколико секунди прогутало га је зеленило. Конеру се учинило чуд-ним да је он тако брзо кренуо одмах после буке авиона која је наруши-ла тишину предела, и то још уз кишу и мрак који се спуштао на доли-ну. Али што је дуже седео, угодно сув, и посматрао простор између др-већа где је Ларс нестао, то је више осећао изазов жеље онога Немца да почне с ловом.

Размишљајући о томе, отпио је још један гутљај чаја, а остатак просуо преко ограде трема. Ушао је унутра и узео пушку са стола, на-вукао опрему за кишу и још једном погледао мапу пре него што је иза-

шао на кишу. Отишао је у супротном правцу од онога којим је кренуо Немац. Али пошто се с муком пробијао кроз мокро ниско растиње неколико стотина метара, смрачило се и он је од свега дигао руке пошто је зачуо како се нешто крупно креће између дрвећа с његове десне стране. Вратио се натраг у брвнару, осећајући се трапавим и као да му ту није место, у тој чудној шуми.

И док се пресвукао и упалио грејалицу на гас, киша је престала. Изашао је на трем и угледао Ларса како иде преко пољане која је раздвајала њихове брвнаре, држећи боцу вотке испод пазуха. Конер се осмехнуо, махнуо му, и ушао унутра да пронађе чаше.

Усули су пиће и пили у тишини, зурећи у тамно језеро, обојица уживајући у ритуалу испијања истог пића. Разговарали су с оклевањем о пушкама, барутним пуњењима, а пажња Немца би сваки час одлутала у правцу шуме, једна навика за коју је Конер сматрао да нервира. Било је то као да га је Ларс обавештавао о томе колико је он прилагођен том окружењу. На крају, Конер је упитао да ли је нешто угледао, а Ларс се само осмехнуо и нагао како би поново насуо пиће у чаше. „Можда бисмо могли да се опкладим”, рекао је.

„Која врста опкладе?” питао је Конер.

„Обична опклада”, рекао је Ларс. „Тако ће нам бити забавније док се Рекс не врати.”

„Да се кладимо у шта? Ко ће да улови првог лоса?” питао је Конер, сетивши се наједном Рексовог коментара како Немац жели да одстрели медведа.

„Ех, шта знам. Можда највећег”, рекао је Ларс. „Први не би био никакав изазов. Ево сада бих могао да убијем једног.”

Конер је оклевао док је Ларс палио цигарету.

„Не у паре”, рекао је Немац. „Центлменска опклада, мислим да се то тако зове у овој земљи. Знате, ја не сакупљам само одстреле, ја сакупљам и искуства.”

„Искуства?”

„Она снажна.”

Конер је одлучио да то не коментарише, приписујући то језику и вотки.

„Јесмо ли се опкладили?” питао је Ларс исцеривши се.

„Наравно, океј, центлменска опклада”, рекао је Конер. „Највећи лос?”

Ларс је издувао дим од цигарете кроз нос, климајући главом и пружио руку Конеру да се рукују. Немчева рука била је хладна, кожа глатка и неизборана.

Пили су док пића није нестало, а онда је Ларс устао и бацио празну боцу од вотке са трема.

„Мислите да то тако треба?” питао је Конор показујући на полоњене остатке боце који су светлуцали на месечини.

„Шта тако треба?“ питао је Ларс клатећи се.

„Правити ђубре.“

„Да ли вам то смета? Јер ако вам смета, мој пријатељу, ја ту ништа не могу да учиним, сем да вам пожелим лаку ноћ.“

Конер је одмахнуо главом и сачекао док се Ларс није одтетурао преко пољане, а онда је покупио колико је могао оног стакла, а остатак покрио земљом.

Наредног јутра Конер је устао с изласком сунца и већ је био у шуми, пушке притиснуте на груди. Чуо је рибе како ремете мирну воду језера и осећао свеж ваздух. Брвнара оног Немца била је неосветљена и Конер је претпостављао да је пре њега стигао у шуму, што је било добро, имајући на уму опкладу и напету препирку у припитом стању претходне вечери.

И док се све дубље пробијао кроз шуму, комарци су се у ројевима окупљали око његовог лица. Неколико пута у близини чуо је пуцкетање па је застао, сетивши се трагова медведа које му је показао Рекс. Ако га нападне, претвараће се да је мртав и неће подићи пушку. Зауоставивши се да осмотри испреплетану решетку гранчица смрче тражећи било какав знак кретања, присетио се Немчеве хитрине која га је нервирала и опкладе и при том знао да он не мора да воли тог човека да би играо ту малу игру око које су се договорили.

Када је стигао до мале влажне пољане, наишао је на гомилу боровница па је сео крај њих, чекајући да се нешто појави. Изгубио је појам о времену и мисли су му одлутале толико далеко да се осетио искљученим и отуђеним. Управо тада је на трен угледао нешто мрке боје с друге стране пољане. Женка лоса и њено младунче су се појавили тихо пасући дуж маленог потока. Посматрао је животиње у тишини, не мислећи да се може направити лак одстрел на растојању од седамдесет метара. Подигао је доглед и схватио колико је женка била огромна. Био је изненађен када је открио да њене крупне очи нису биле празне као код јелена већ чудно продорне. Животиња је брстила, крећући се лагано кроз до колена дубоко блато, при томе никада није подизала главу више од тридесет до педесет сантиметара од земље, док јој је теле миловало сапи.

Његов транс прекинуо је гласан пуцањ из пушке. Женка лоса и њено теле бучно су јурнули у честар и нестали, а Конер се тргао, питајући се на шта је то Немац пуцао и да ли је успео нешто да погоди. Застао је, очекујући да још један пуцањ распори ваздух, али шума је остала тиха. Претпостављајући да је опклада завршена, вратио се на траг до своје брвнаре где је одложио пушку и чекао у трему.

У подне, Ларс се појавио из шуме носећи неки таман облик пребачен преко рамена, али пре него што је Конер успео да разазна шта је то било, Немац је ушао у брвнару и нестало из видокруга.

Конер је чекао скоро један сат, а онда је, не могавши више да контролише своју радозналост, прешао преко пољане и закуцао на врата. Врата су се широм отворила и он је угледао Ларса како тамо стоји као да га је све то време очекивао. На себи је имао уске најлон панталоне, црну мајицу и тешке полудубоке ципеле.

Међу њима је владала нелагодна тишина док је Конер чекао да му тај човек каже не само шта је одстрелио већ и због чега је то прокријумчарио у брвнару. Уместо свега тога, Ларс је блокирао врата својим мршавим телом. „Имали сте среће?” рекао је.

„Ништа. А ви?”

Ларс је одмахнуо главом.

„Али ја сам чуо пуцањ”, рекао је Конер.

Ларс је слегнуо раменима. „Нисам то био ја.”

„Али ја сам...” Конер је застао, несигуран шта да каже и још увек неспреман да оптужи Ларса да лаже. Зато је погледом проверио под не би ли угледао трагове крви, али није ништа видео.

„Можда сте гађали из пушке у неко дрво?” рекао је Конер. „Хоћу да кажем, чуо сам нешто.”

„Ја нисам ништа ни видео ни чуо”, рекао је Ларс слегнувши раменима.

„Прилично сам сигуран да сам чуо пуцањ из пушке.”

То је навело Немца да се осмехне. „Не, али можда сутра. Ја добијам опкладу, онда.”

Конер је одлучио да измени приступ па му је рекао да је видео раније лоса. „Али женка.”

„Штета”, рекао је Ларс. „Нема сврхе убијати жене. Није забавно. У томе нема жестине.”

Конер је претпостављао да се с њим збијају шале, па је зато само климнуо главом и вратио се у своју брвнару.

Био је унутра и пресвлачио се за одлазак у шуму пред сумрак када је зачуо како се општар прасак из пушке неколико пута прелама долином. Чинило се да пуцњи допиру из близине и када је изашао напоље да види шта се дешава угледао је Ларса како седи на трему с пушком у руци и гађа у нешто преко језера.

Дао је знак Конеру да пређе.

Када је стигао, затекао је Ларса како чучи, а пушка му је била ослоњена о ограду трема.

„Подешавате дурбин на пушци?” питао је Конер.

„Седните”, рекао је, одмахујући главом. „Хтео бих да вам покажем нешто интересантно.”

Седео је и посматрао како Ларс нишани на неког гаврана који је кружио изнад дока. Птица се спустила и Ларс је опалио. Птица је нестала, распрскујући се у облаку црних пера која су лелујала изнад воде као пепео.

Конер је осетио како су му се уста осушила у неверици док је осматрао покушавајући да схвати због чега се птица спустила.

„Пуф!” рече Ларс, дивећи се тој малој чаролији. „Хоћете ли ви да пробате једном?” Показао је на црну тачку једне друге птице која се приближавала однекуд са истока.

„То није уреду,” рекао је Конер.

Ларс га је погледао, убацио нов метак у лежиште и додао му пушку. „Хајде. Откуд то може да није уреду? Па то су животиње и добре су за циљање. То је добро за нашу малу центлменску опкладу.”

Узео је пушку и намерно нанишанио на док где се прва птица спустила и угледао шта је она тражила. На самом крају дока лежало је на даскама неколико мртвих пастрмки поприличне величине.

„Користили сте их као мамац?” питао је Конер.

„Наравно”, подругљиво је рекао Ларс. „Пожурите или ћете пропустити.”

Конер је пребацио безбедносну кочницу и вратио му пушку. „Не”, рекао је не желећи да расправља, не док је пушка стајала између њих. Пошто је толико година проживео у граду, знао је како да прогута бес који је осетио да надлази у њему.

„Како хоћете”, рекао је Ларс, циљајући.

Птица се коначно спустила поред риба које су блистале као сребрне полуге на сунцу. Пушка је опалила и птица се претворила у пљусак перја и крви који је на кратко заталасао воду.

„Не заборавите на нашу опкладу”, добацио је Ларс док је Конер одлазио са трема. Пркосно се окренуо, напола очекујући како му Ларс нишани у леђа, уживајући у некој свирепој шали, али једино што је видео била је друга птица која је летела ка мамцу.

Доцније, пошто је Ларс поново отишао у шуму, Конер се дошуњао преко пољане до оне друге брвнаре. Ушао је и прво што је угледао била је крв, капи величине пера. Пратио је крвави траг све док није стигао до путне вреће и ту је застао јер му је врећа привукла пажњу. Отворио ју је. Унутра се налазила камера скупогеног изгледа, неколико налив пера, цешно издање неког романа, вокмен, бокс цигарета Данхил, жвакаће гуме и гомила фотографија на којима се видео Ларс како стоји поред својих улова. Леопард чији је језик висио из отромбољених чељусти и Ларс како клечи поред њега. Била је и једна с дивљим вепром с пререзаним вратом. На једној другој, видео се Ларс како је опкорачио старог јарца са Аљаске и како се обема рукама држи за савијене рокове, а светло црвена звезда распукнута на белом крзну. Остале су биле варијације на исту тему. Конер је осетио мучнину пред призором мртвих животиња и танким осмехом Немца. Никада није позирао поред улова и није могао да разуме оне који су то чинили. У поређењу с Ларсом, његов број убијених животиња био је тричав, анемичан. Највећа животиња коју је одстрелио био је јелен од дванаест поена и пошто га је обрадио на лицу ме-

ста, одвукао га је до места где транжирају срне, дао месо и рекао касашину да може да узме главу и копита.

Вратио је фотографије, затворио рајсфершлус на врећи и наставио да прати крв све до спољашњих задњих врата и до гомиле дрва где је открио крваво сиво крзно умотано у плаву пластичну цираду. Конер је одмах препознао да је то била кожа вука. Рез на стомаку био је сав крзав. А вука нигде није било. Питао се шта ли је Ларс учинио с лепшином док је мотао поново крзно у цираду а затим се вратио у своју брвнару, решен да откаже своју опкладу пре него што она не упрља његову читаву недељу у шуми.

Ларс се појавио тек пошто је пао мрак. Конер је чуо глас Немца који је полако запевао у говору када се појавио из кедрове шуме с пушком пребаченом преко рамена.

„Нема среће, изгледа”, рекао је.

Конер је одмахнуо главом.

„Не трудите се из све снаге, пријатељу. Да ли очекујете да ће животиње саме да вам дођу?”

„Нема више опкладе”, рекао је Конер. Стајао је, а поветарац му је мрсио косу.

Ларс је гледао тупо. „Не разумем.”

„Нема више опкладе”, поновио је Конер, гледајући га одлучно. Размишљао је да ли да пита за мртвог вука, али то би само искомпликовало ствари. Желео је да лови и да оде кући.

„Тим поводом смо се и руковали”, рекао је Ларс. „А и да не заборавимо, ја сам платио половину ваших путних трошкова. Мислите ли да је ово Дизниленд, шта ли?”

Конер је схватио да се енглески језик овог човека поправио и да се више није смешио док је говорио.

„Не, допустио сам вам да платите половину мојих путних трошкова. Такав је био договор. Ова долина, језеро,” рекао је Конер, показујући, „ово је мој одмор!”

„Ипак, ту је и такмичење”, рекао је Ларс мирно.

„Али с тиме је готово. Поништено. Узмите ову половину језера, свако остаје на својој страни и више неће бити проблема.”

„Како хоћете”, рекао је Ларс. „Поделићемо долину и ја ћу одстрелити највећег лоса. Повућићу обарач и победити у опклади и ви ћете се глупо осећати.”

„Нема опкладе! Зар не схватате?”

„Подсећам вас да је то био центлменсаки споразум.”

„А шта то значи?”

Убацио је метак у лежиште. „То значи, мој амерички пријатељу, да смо ми центлмени и да смо се опкладили, свидело вам се то или не. И тако се ми играмо.”

Конеру је почело да лупа срце, мишићи на леђима су му подрхтавали у испчекивању туче.

„Да ли је ту укључено и убијање птица?”

„Имамо власт над птицама и зверима. Нема никакве разлике између птице и лоса.”

„То ћу ја сам да просудим.”

„Ха!” отпљнуо је Ларс.

Конер се окренуо и упутио се ка брвнари док су му панталоне упијале росу са траве. Некако је очекивао да ће да чује репетирање пушке, али се осврнуо тек када је стигао до трема. Немац је и даље стајао тамо и хладно га посматрао.

Вративши се у брвнару Конер је појео три парчета сушене говедине и спрао их с мало вискија. Надао се да ће чути буку авиона водича који се враћа да среди ову брљотину.

Доцније, исте те вечери, када је спотичући се изашао из брвнаре да се помокри у шуми, погледао је доле и угледао непорециве отиске медведа. Пошто је открио још неколико отисака, наједном се отрезнио и почео погледом да претражује шуму не би ли видео некакве знаке кретања. Угледао је како нешто виси на оближњем дрвету и одмах схватио да је то леш вука, окачен о задње ноге. Бара крви лежала је на тлу испод њега, а трагова је било на све стране. Конеру је одмах пало на памет да је Ларс убио вука како би му послужио као мамац, али после њихове препирке он се предомислио и решио да га испровоцира и уплаши.

Конер је извадио нож како би пресекао конопац и спустио вука доле, када је зачуо пуцање гранчица иза себе. Окренуо се, држећи нож испред себе, очекујући да угледа медведа. Уместо тога, око њега је владао само мрак. Леш вука се увијао на коношцу, ударајући Конера у леђа. Сваки мишић му је био напет и знао је да ће бити тешко изигравати мртвог пред медведом, нарочито сада.

Бука се зауставила и Конер је скренуо своју пажњу на животињу. Изгледала је бедно без коже, а очи су јој биле боје неког сивог минерала у црвеној грудви. Знао је да мора да га однесе даље од брвнаре, али док је стајао тамо и оклевао зачуо је тихо мумлање у даљини.

Био је то медвед који га је упозоравао на своје присуство.

Брзо се кретао, водећи рачуна да не вуче за собом леш и не остави крвав траг, али када је стигао до брвнаре у којој је био Немац његова кошуља била је натопљена соковима вука. Бацио је мртву животињу на трем где је пала и уз тупи јек ударила о врата. Претрчао је пољану смејући се у себи колико је испао паметан, а онда је угледао Ларса како излази из сенке с пушком у руци.

„Петљали сте нешто с мојим мамцем за медведа”, просиктао је Ларс.

„Иза моје брвнаре. Јесте ли полудели. Због вас сам могао да настрадам.” Поново се драо и приметио да је Ларс узмакао. Охрабрен,

приближавао му се стиснутих песница, заборављајући на пушку све док се њена цев није подигла до висине његове браде.

„Пазите, нисам ја...” замуцао је Конер.

„Некако сам знао да ће доћи до овога, господине пријатељу птица.”

Конер се упињао да нешто каже, али присуство пушке спречавало га је да мисли. Осећао се као животиња на нишану док је Ларс нешто мрмљао на немачком. Затворио је очи и кад их је отворио Ларс је био спустио пушку и трчао према густој шуми, остављајући га тамо. Руке су му се тресле. Хладна крв вука на његовој кошуљи била је слепљена за кожу, а ројеви комараца летели су око њега. Осећао се усамљеним у тој долини. Подигао је поглед и угледао бледо мрешкање северне светлости и расипање звезда док је с намером ишао ка својој брвнари.

Када се нашао унутра, зграбио је пушку, смањιο јачину фењера и помокрио се у празну конзерву од кафе. Пресвукао се, одбацујући окрвављену кошуљу у пластичну врећу коју је затим чврсто свезао. Са својим догледом почео је да стражари на прозору, држећи га усмереног ка брвнари на другом крају пољане. Када се Ларсова глава појавила на осветљеном прозору, Конер га је ухватио на нишан на пушци. Црнило које је цветало у његовим грудима никако није одлазило чак ни када је подигао нишан ка звездама које су трепериле горе на небу. Чекао је да се врате то оклевање и сумња, али само је ветар звецкао прозорима, а то црнило у грудима је истрајавало и хладно сазнање да би он могао, ако би то ситуација налагала, да убије човека. Осећао се моћним, бог који нишани мраве и звезде. Али онда је Ларс нестао с прозора и после неког времена Конер је осетио како га сан одвлачи.

Наредног јутра се пробудио, мутне главе и није знао где се тачно налази све док није осетио тежину пушке на бедрима и док се није сетио сцене с оним Немцем. Изашао је напоље да провери да ли је авион био крај дока, али је видео само густу аветињску завесу од магле како виси над језером. Осетио је некакав мирис па је скочио са трема да претражи и поново је нашао само вука, његова крвава глава је вирила испод степеника. Био је прекривен инсектима и прљавштином па га је не размишљајући одвукао до дока и завитлао у воду. Чекао је да потоне, али он је само искочио на површину, откривајући зреле комаде мишића и тетива.

Када се вратио у своју брвнару, осећање нелагодности је nestало, а заменило га је осећање досаде. Није он прешао читав тај пут да га неко држи заточеног у некаквој колиби па је решио да крене у шуму и покуша да заборави на Ларса. Та игра, надао се, била је завршена.

Улазећи у шуму пренуо је алпску кокошку из гнезда. Ходао је све док није осетио могућност да лов поприми неки облик док је пратио траг ситне дивљачи све до широке ливаде која се пружала до обода долине. Пронашао је боровнице па их је јео док се није најео и тек онда се сетио, по-

што је подигао пушку, Рексовог упозорења како медведи воле њихов плод. Брзо се повукао из грмља до групице стабала јасике и препао се када је мужјак лоса изашао из грмља удаљеног четрдесет пет метара. Шума као да је подрхтавала око животиње док је спуштала своје огромне лопатисте рогове и почела да брсти, несвесна Конеровог присуства.

Конер је тихо окренуо кочницу и чучнуо на пете, посматрајући мрка леђа бика док је он и даље ишао ка њему, увлачећи растине у своја гумасти уста. То је била животиња с којом би се окончала апсурдна опклада с Ларсом и једино што је требало да уради било је да пажљиво нанишани у срце.

Сместио је животињу у свој дурбин на пушци и покушао да се примири, усредсређујући се на благи хук свог дисања. Циљао је одмах испод лопатице, испустио је ваздух и нежно почео да повлачи окидач уназад. Али у тренутку када је пушка потиснула његово раме зачуо је један други пуцањ који је долазио однекуд иза њега. Лос је посрнуо, рогови су му ударали у гране док је покушавао да се извуче.

Зачуо се повик и неизбежни лом шипражја управо у тренутку када је Ларс искочио из шуме с његове леве стране, а лос се срушио на колена. Али Конерова пажња била је усредсређена на Немца, који је ишао право ка њему искежених зуба и бесна израза лица. Конер је одбацио пушку и устао да се суочи с нападом. Али Ларс је само протрчао поред њега и отишао тамо где је лос лежао и издисао на влажној земљи. Извадио је нож иза појаса, савио се ка животињи и једним хитрим замахом отворио црвени осмех на врату животиње. Крв је јурнула на мрку траву и лос се превалио на бок као брод у који продире вода.

„Шта сте то урадили?” питао је Конер, забезекнут на призор толике крви.

„Мој је”, викнуо је Ларс. „Опклада је готова и ја сам победио.”

„Али ја сам први пуцао”, рекао је Конер, очајнички покушавајући да сакрије страх у свом гласу.

Ларс се насмејао и стресао крв с ножа. „Промашили сте”, рекао је „Али то ће да остане наша мала тајна. За тренутак све је било веома напетост, зар не?” Сетивши се леша вука, Конер се бацио на Немца, ударивши га песницом у врат. Ларс је пао на колена, оклизнувши се на крваву траву. Конер је замахнуо још једном да зада ударац из неповољног положаја и промашио док је Ларс устајао, држећи нож испред себе. Конер се окренуо да види где се налази пушка коју је одбацио, проучавајући растојање. Ларс је био за корак бржи, али уместо да му забије нож у бок, он је замахнуо прво дршком, закачивши Конера у слепоочницу.

Конер је осетио крв нокаута пре него што му се све смркнуло.

Пробудио се и угледао како се звезде и зеленило и плаветнило поларне светлости покрећу изнад њега. У глави му је тутњало на ме-

сту где је ударио нож. Мртав лос лежао је три метра даље незграпно рашчепљених ногу и рогова. Извукао је себе у седећи положај, бришући комарце и усирену крв са лица када се присетио пушке и почео да пузи на све четири тражећи је.

Када су му се руке спотакле о зачуђујућу хладноћу оружја, знао је да је Ларс оставио пушку како би је он пронашао – да је то био позив њему да учини следећи потез. С пушком стиснутом на груди почео је да хода слепо.

Више сати касније наишао је на траг дивљачи и почео да га прати, молећи се да га то одведе до језера док су се животиње кретале у мраку око њега.

Угледао је брвнаре на језеру осветљене изнутра као две отровне светлеће печурке, али авиона ни даље није било и по први пут Конер је осетио умор, спреман да одустане. Али пошто је размотрио своје опције, некаква безбрижна храброст га је обузела и он је кренуо ка брвнарама.

Ишао је закривљеном обалом без дрвећа и сео на један пањ, ослушкујући, напола очекујући да ће се појавити Ларс из неког свог скровишта и уперити пушку у њега. Чекао је, а онда се упутио ка својој брвнари, пушке притиснуте о раме. Од Ларса ни даље није било трага. У трему је пронашао батеријску лампу и упалио ју је притиснуту уз длан, осветљавајући кожу и крв. Брзо ју је искључио.

Пре него што је ушао зачуо је неко пригушено шиштање од чега су му се длаке на врату накомстрешиле. Чекао је и поново се зачуо тај звук. Овога пута кренуо је ка њему, обилазећи угао брвнаре кроз коров у висини струка.

Зауставио се на ивици шуме. Тло под ногама му се тресло, гране су пуцале а ваздух се испунио страшним продорним звуцима које су пратиле серије ниских испрекиданих јецаја. Упалио је батеријску лампу и угледао Ларса како седи мирно ослоњен на зид грмља не више од десет метара даље од њега. Пушка је лежала на земљи поред њега у великој локви крви. Конер није могао да му види ноге, али је претпостављао да су биле уврнуте иза њега.

„Ларсе?“ рекао је Конер прилазећи полако.

Блед осмех прешао је Немцу преко лица док је подизао краву руку како би посегао за пушком.

„Изгледа да сам превидео важну околност, медведа у нашој опклади“, рекао је Ларс. „Можда ипак има наде за вас?“

„Како то мислите?“

Ларс се насмејао док се земља поново затресла и Конер је усмерио лампу ка грмљу у тренутку када се нешто велико кретало иза њих. Прво што је могао да види била су два електрична ока која су одсијавала према њему, али онда му је ваздух изашао из плућа када је гризли искорачио из грма.

Конер је стајао згранут док је медвед одвлачио тело Немца назад у мрак заштитничким и нежним захватом својих шапа.

Конер је подигао пушку и држећи батеријску лампу поред цеви, нанишанио. Медвед је застао, а Ларс је почео да паничи, пливао је рукама бескорисно док је покушавао да одвуче своје покидано тело ка пушци. Али медвед га је одвукао још дубље у таму.

„Пуцај”, шиштао је Ларс и Конер је нанишанио медведу у главу.

„Не”, рекао је Ларс док му је крв прскала из уста док је говорио.

Конер је склонио поглед са свог дурбина и видео како Ларс показује на своје груди. „Дајем вам право”, рекао је.

Конер је оклевао, збуњен Ларсовим захтевом. После онога што се догодило, убити Немца не би био никакав чин милосрђа, а убити медведа је изгледало бесмислено, јер Ларс ће умрети без обзира шта он учинио. Поново је подигао пушку и погледао кроз дурбин, прво медвед, онда Ларс.

Као да је осетио некаку претњу, медвед је кренуо ка Конеру, скраћујући растојање између њих алармантном брзином све док није могао да види сребрне врхове његовог крзна и црн, као у неке играчке, превој његових усана.

Ако нападне, помислио је Конер. Не пуцај. Лези и претварај се да си мртав.

Медвед се опет окренуо ка Ларсу, овога пута одвлачећи га нехајно у борову шуму. Конер је држао уперену светиљку на њих све док нису нестали у густој шуми. Тишина се спустила на шуму и Конер је ту остао покушавајући да замисли каква врста смрти ће бити то мрцварење. Није се лако уклапало у његово царство искустава – удеси кола, људи убијени у пуцњави, срчани удари за време цогинга – и упркос свих Ларсових подсмевања и изазивања, Конер је схватио да је дошао тренутак за који уопште није био приправан. Знао је да нешто треба да учини – да убије медведа или Ларса – али то није успео да учини, баш као што није успео ни да одигра ону игру с птицама.

Наоружавши се храброшћу, кренуо је трагом крви у шуму.

Пошто је зашао неких двадесет метара, зауставио се. Није се чуо никакав звук сем његовог дисања. И опет се усудио да крене напред, држећи светиљку уперену на крвави траг све док није пронашао Ларса иза једног ишчупаног дрвета. Није било никаквог знака да је медвед био у близини, а Ларс је лежао на боку, крв свуд наоколо. На врату су му се видели угризи, а лице му је било боје пепела, очи јако стиснуте од бола или смрти, Конер није знао. Полако је испружио руку и гурнуо га мало и тада схватио да је човек био мртав и да је ризиковао свој живот без разлога.

Тада се окренуо и кренуо путем којим је дошао не бринући више о медведу. Ако га је желео, ухватиће га: ту није могао ништа да учини. Дошао је до пољане, а батеријска лампа је осветљавала брвнару неко-

лико тренутака пре него што је зачуо медведа како иде ка њему из грмља. Конер се окренуо и подигао пушку, али пре него што је успео да повуче окидач, животиња је била на њему и он се спустио, испустивши пушку и смотао у фетални положај, руку савијених преко врата. Медвед му је распорио бок канџама, али он је себе натерао да се потпуно омлитави и да се прави да је мртав док је медвед кружио око њега, њушкајући му око лица и косе својом влажном њушком. Преврнуо га је шапом, а онда му зарио зубе у лист на нози и одвукао га у шуму. Конер је видео како небо промиче поред њега и онда је угледао Сиријус, Великог Пса, на северу док се борио против инстинкта да се укочи и ухвати за неки грм или грану од дрвета.

На ивици шуме изгубио је свест када га је медвед бацио о неколико оштрих каменова који су штрчали из земље као очњаци. Прави се да си мртав, шаптао је Конер док је Велики Пас бледео из вида и њега обузимала тама.

Пробудио се на зујање за које је мислио да су били комарци, а могао је на свом лицу да осети и свирепу сунце које је продирало кроз гранчице на дрвећу. Био је сигуран да је мртав. Али зујање је прерасло у механичко зујање авиона који је кружио над долином.

Поглед му је скренуо ка ишчупаном дрвету где је раније лежао мртав Немац, али није било тела, само трагови повлачења који су водили ка шибљу. Оса која је била на лепљивој барици његове крви спустила му се на усну и, пре него што је успео да је отера, убола га.

Убио ју је и с муком се усправио у седећи положај и чекао, враћен из мртвих, спреман за остатак живота.

ЕЛВУД РИД (Elwood Reid), амерички писац млађе генерације који се последњих година прочуо по својим романима *If I don't Six*, *Midnight Sun* (у издању издавачке куће *Doubleday*) и првенствено изванредном збирком приповедака *What Salmon Know*. Ускоро му излази из штампе најновији роман *D. B.* Књиге су му до сада превођене на немачки и француски (угледна француска издавачка кућа *Albin Michel* прати сва његова дела). Елвуд Рид је писац који је поникао из радничке класе и зато га неки критичари пореде са Џеком Лондоном. Радње романа и приповедака често су смештене у беспућа Аљаске. Пре него што је почео да пише, Рид је провео доста времена радећи на Аљасци као тесар, а играо је и рагби и радио као редар по клубовима. Елвуд Рид живи у Монтани.

Превео с енглеског ЂОРЂЕ КРИВОКАПИЋ